Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237
Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 185. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 17-го ЛИПНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS N. 185. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 17, 1952. VOL. LX.

ПРЕЗИДЕНТ КРИТИКУЄ КОНҐРЕС ЗА ЗМЕНШЕННЯ ДОПОМОГИ

Вашинґтон. — Президент Труман, підписуючи ухвалений Конґресом законопроєкт доповняючого бюджету на суму 11,793,776,339 долярів, — гостро критикував законодавців головно за зменшення фондів на закордонну допомогу, що — по думці президента — зменшує оборонно-військову могутність цеї країни та її союзників. Ухвалена Конґресом сума є на 21 відсотків менша від вимаганих президентом 13,750,796,030 долярів, при чому 6,031,947,750 мало піти на закордонну допомогу, 2,898,800,000 на поширення продукції атомової енергії та 2,288,794,840 на розбудову американських військових баз за кордоном. Президент обвинувачував Конґрес, що він, обтинаючи запропоновані урядом видатки, намагався створити „злуду економії" — для політичних цілей у виборчому році. Крім того, президент критикував Конґрес за зменшення фондів на цивільну оборону, на анти-інфляційну контролю і на допомогу з Четвертого Пункту для Індії та інших азійських країн. „Для мене — твердив президент — це помилковий спосіб ощадности". Конґрес „заощадив" 43,000,000 долярів, обтинаючи фонди Аґенції Економічної Стабілізації. Але, коли без тої Аґенції кошта прожитку збільшаться тільки на один процент в наслідок того, то американський нарід втратить приблизно 2,000,000,000 долярів — твердивпрезидент. Конґрес закінчив свою сесію минулого тижня, але останні критичні завваги президента Трумана на адресу того Конґресу, створюють можливість, що Президент скористає із свого конституційного права та скличе ще надзвичайну сесію Конґресу для деяких найконечніших ухвал. Президент заявив: „Обмеження фондів на нашу Програму Взаємної Безпеки було зроблено нібито в ім'я ощадностей. Для мене, це найбільш помилковий спосіб ощадности. Я переконаний,, що такі зменшення коштуватимуть нам на довшу мету багато більше. Я теж переконаний, що Конґрес евентуально сам пізнає необхідність признання деяких додаткових фондів впродовж бюджетового року, щоб могти заспокоїти потреби цеї програми". З цього і робиться висновок щодо можливостей скликання надзвичайної сесії Конґресу, як це вже траплялося в минулому.

Стримано розповсюджування совєтських журналів у ЗДА

Вашинґтон. — За розпорядженням Стейт - Департаменту, припинено видання журналу „Америка", що друкувався російською мовою і мав служити поширюванню безсторонніх інформацій про Америку серед населення Совєтського Союзу. Одночасно стримано розповсюджування в ЗДА Інформативного бюлетеня СССР й деяких інших совєтських видань, що досі їх вільно поширювано на обширі ЗДА. Свою постанову Стейт-Департмент обосновував тим, що уряд СССР постійно обмежував розповсюдження „Америки" на терені СССР, а тим самим, порушував домовленість з 1944 року щодо обміну такого роду журналами. Нота до СССР підкреслює, що постанова була спричинена очевидним небажанням СССР дотримуватись попередніх постанов так, як їх дотримували в своїй практиці ЗДА. У своїм виданні „Америка" ЗДА намагались безсторонньо описати життя свого громадянина й тим самим допомогти взаємному зближенню і порозумінню обох народів. Одначе, цієї доброї волі не помічалося з боку СССР, як про це зазначив в телевізійнім виступі директор адміністрації Департаменту міжнародньої інформації Вілсон Сомптон. Поширення органу ЗДА в СССР було все більше обмежуване й стало врешті дуже мале. Тому російський народ не може бути інформований про Америку й кошти видання журналу нічим не оправдані. Під час найбільшої приязні двох держав, коли розпочато видання „Америки" наклад цього журналу був 10,000 примірників, але потім постійно зменшувався. Нота до СССР в тій справі виявляє бажання привернути обмін інформаційними журналами, якщо з боку уряду СССР це знайде належне зрозуміння.

Костелльо сидітиме у в'язниці

Вашинґтон. — Відклик славного з багатьох обвинувачень, що тяжать на ньому, Франка Костелльо, щоб продовжити його поруку, яка саме тепер закінчилась, не знайшов прихильного полагодження у Верховному Суді. Тому Костелльо буде змушений відсиджувати свою кару у в'язниці. Костелльо був позбавлений свободи минулої весни на домагання сенатської Комісії розсліду злочинів, коли він відмовився давати щирі роз'яснення при допиті в Ню Йорку у березні 1951 року. Внесши поруку за себе 5,000 долярів, Костелльо досі сподівався продовження діяння цієї поруки.

ПОМИЛКОВО ВИЯВЛЕНО НОВИЙ ТИП ШВИДКІСНОГО ЛІТАКА

Моффетт Філд, Каліфорнія. Тут продісталася до загального відому вістка про те, що швидколетний досвідний літак „Скайракет" — осягнув швидкість 1,300 миль на годину, себто він летів двічі скоріше, як звук. Літак цей обладнаний найновішою забезпечувальною апаратурою, зокрема його охолоджувальні прилади могли б обслужити залю на 3000 місць. Таке сильне охолоджування необхідне, щоб втримати при житті літуна, а при справності сам літак, що розігрівається не тільки від діяння ракети, але і від тертя повітря. Рекордний лет „Скайракет" (піднебної ракети) відбувся ще минулого року в серпні в Каліфорнії, а керував тоді літаком „Скайракет Д558-11" літун Біл Бріджман. Про цю таємну досі подію світ довідався під час літунського показу біля повітряної бази Едвардс, коли заповідач, сповіщаючи про системи літаків та їхні осяги, виявив, що апарат „Скайракет" летів з швидкістю понад 1,300 миль на годину. Міродайні чинники вияснили потім, що заповідач був уповноважений заявити лише, що апарат є спроможний осягнути таку швидкість, а не що він її вже осягнув. „Піднебна ракета" належить до морської повітряної фльоти, яка пишається високоякісними літаками.

КОНСЕРВАТИСТ ПЕРЕМІГ В ПРАВИБОРАХ ДО СЕНАТУ

Сенатор Геррі Ф. Бирд, відомий демократ-консерватист і противник теперішньої Адміністрації президента Трумана, переміг у правиборах до Сенату Демократичної партії в стейті Вірджінія. Перемога в правиборах є майже рівнозначна з перемогою під час самих виборів, які відбудуться в листопаді. Сенатор Бирд заявив, що його перемога в правиборах є рівночасно доказом, що населення Вірджінії погоджується з його опозиційним становищем до теперішньої політики уряду.

ІНТЕНСИВНА ПІДГОТОВКА ДО ДЕМОКРАТИЧНОЇ КОНВЕНЦІЇ

Шікаґо. — Це місто, яке тількищо опорожнилося від учасників Республіканської Конвенції, яка минулого тижня обрала ген. Двайта Айзенгавера своїм кандидатом на президента країни, починає поступово заповнюватися представниками на Демократичну Конвенцію, яка почнеться в найближчий понеділок. Тимчасом йдуть завзяті змагання між поодинокими кандидатами на демократичну конвенцію, що намагаються здобути для себе опінію делеґатів і публіки. Головними кандидатами на демократичну номінацію є досі сенатори Кіфовер і Россел, директори Програми Взаємної Безпеки Гарриман і заст. президента Барклі. Управитель кампанії для сенатора Кіфовера, Ґ. Суливан вчора обвинувачував інших кандидатів, що вони змовляються та ведуть нечесну кампанію проти Кіфовера. Він зокрема обвинувачував, що прихильники кандидатури сенатора Роберта Керра з Оклаґоми намагалися „підкупити" делеґатів з Каліфорнії, які заповіли свою підтримку Кіфоверові. Сенатор Керр негайно заперечив обвинувачення. Крім того, Суліван опублікував телеграму до голови Краєвого Комітету Демократичної Партії, Френка Мек Кіні, в якій він перестерігає його, щоб він не поповнив помилки прихильників сенатора Тефта з Республіканської Конвенції та щоб дозволив натомість на повне покриття Конвенції та її нарад на пленарних сесіях і в комісіях пресовими, телевізійними і радієвими звідомленнями. Тимчасом окремий громадянський комітет продовжує заходи в справі кандидатури губернатора Стівенсона з Ілиной, — хоч він сам рішуче відмовляється від своєї кандидатури. Один з предсідників того комітету, Волтер Джансон, заявив, що коли б делеґати на конвенції виявили своє щире бажання мати Стівенсона своїм кандидатом, то Стівенсон змінить своє теперішнє становище. Натомість голова краєвого Комітету Мек Кіні заявив, що він вважатиме своїм обов'язком виступити на конвенції проти будь-якого спонтанного видвигання кандидатури президента Трумана, хиба що дістав би окремі інструкції, яких досі ще не має. Він теж повідомив на пресовій конференції, що президент Труман приїде на конвенцію до Шикаґо щойно після вибору кандидата. Мек Кіні назвав аж 16 осіб, кандидатура яких буде видвигнена на конвенції, проте він вважає, що кандидат буде обраний вже в четвер. В конвенції візьме участь 1,230 управнених до голосування делеґатів, отже для вибору кандидата та для інших ухвал буде потрібна більшість щонайменше 616 голосів. Рівночасно з кампанією і дебатами в справі кандидата ведеться теж інтенсивна кампанія в справі плятформи і вже сьогодні мали б в Шікаґо зачатися формальні переслухання в тій справі.

Зброєневі замовлення в Европі

Вашинґтон. — Спеціяльний представник ЗДА в Европі — амбасадор Вільям Дрейпер представив розподіл зброєневих замовлень між окремими европейськими країнами. Усього на наступний фіскальний рік роздано зброєневих замовлень на суму 684 мільйонів, що, в них найбільша частина припала Франції, яка підписала контракти на 335 з половиною мільйонів долярів. За чергою висоти замовлень, по Франції йде Італія, що отримує замовлень на 129 мільйонів та Британія — на 69 мільйонів. Менше отримали інші країни Північно-Атлантійського Пакту, а деякі замовлення призначені для країн, що не належать до Пакту. Майже всі кошти цих замовлень, бо 600 мільйонів буде покрито з загальних фондів оборони, схвалених Конґресом на 1952 рік.

Загадкове зникнення фахівця повітролітання

Пасадіна, Кал. — Вже кілька днів місцева громадськість стривожена таємничим зникненням визначного знавця повітролітання Алберта К. Ріда. Учений працював при Каліфорнійському Технологічному інституті й визначився своїми дослідами. Рід, минулого тижня, вийшов з дому, щоб побачитись у службових справах з особами з секретаріяту військових справ. Коли минуло багато часу, а Рід не повертався додому, його жінка стурбувалась і повідомила про подію Еф Бі Ай, що зайнялося пошукуванням загинулого. Пошукування досі не принесли ніякого результату, проте жінка Ріда отримала телефон із сповіщенням, що її чоловік затриманий для отримання відомостів. З дружиною Ріда розмовляла якась жінка. На підставі цього телефону, існує припущення, що Рід став жертвою аґентів чужої держави, які намагаються дістати від нього таємні відомості з ділянки його праці.

СОВЄТСЬКИЙ ВТІКАЧ ПОТВЕРДЖУЄ НАЯВНІСТЬ РЕЗИСТАНСУ В УКРАЇНІ

Ню Йорк. — Місцева американська преса з 16-го липня, включно з великими щоденниками Н. Й. Таймсом і Геральд Трибюн, подала обширні інформації своїх кореспондентів з Бонн, столиці Західної Німеччини, про твердження одного з останніх совєтських втікачів про наявність пасивного і активного руху спротиву в Совєтському Союзі, „спеціяльно в Україні". Втікач, який подав ці вістки, це — тепер — Євген Сергійович Волчанський, що народився в центральній Росії і має 32 роки. По професії він інженер. Волчанський — згідно з повідомленням Дру Мідделтона в Н. Й. Таймсі — потвердив насамперед факт активного і зорганізованого руху спротиву в Україні після війни, додаючи, що сильний незорганізований резистанс на тих просторах існує й сьогодні. Проте, Волчанський не вірить в можливості успішної революції в Совєтському Союзі сьогодні з уваги на поліційну контролю і терор ,але він вважає, що цей резистанс міг би відіграти рішальну ролю під час евентуальної війни і це у великій мірі здержує аґресивні пляни Кремля. „Цей потенціяльний резистанс є ще більший між старшинами і вояками совєтської армії" — твердив Волчанський. Поінформувавши західних кореспондентів про жахливі умовини життя і праці в Совєтах, Волчанський рекомендував американцям повести більш інтенсивну психологічну війну проти Кремля. Він твердив, що народи Совєтського Союзу здають собі справу з брехливости совєтської пропаґанди і вірять в цілком протилежне до того, що ця пропаґанда подає їм.

„Значний повстанський рух" в Карпатській Україні

Ню Йорк. — Місцевий „Н. Й. Таймс" з 16-го липня подав з Відня вістку, що Совєти розбудовують тепер залізничне получення із Совєтського Союзу через Чехословаччину до Мадярщини на 120 миль дальше на захід, ніж це було досі. Очевидці стверджують, що вони бачили вже залізничне получення з Міскольча до Сароспатака і Шаторальуйгелі в Мадярщині до Михайлівців і Гуменного в Чехословаччині. При цій нагоді очевидці стверджують наявність „сильного повстанського руху в районі Ужгород і Ужок в Карпатській Україні, додаючи, що більшість з тих повстанців становлять українці, між якими є теж совєтські дезертири та польські і мадярські втікачі. Паралельно бореться проти большевизму теж словацький повстанський рух з-під знаку Білого Хреста Католицької Церкви та під проводом людини, яку називається Угліром.

Українці та інші національності домагаються акції проти народовбивства

Ню Йорк. — Н. Й. Таймс з 16-го липня помістив на редакційній сторінці листа представників центральних репрезентацій поодиноких східно-европейських національностей в цій країні, які домагаються американської акції проти злочину народовбивства, протестуючи проти поминення цеї справи в республіканській плятформі, ухваленій на минулотижневій конвенції в Шікаґо. Листа з датою 14-го липня підписали: заст. президента Чехословацько - Американської Ради Адрій Валючек, директор Американсько--Мадярської Федерації Алойзіюс Фалюсі, екзекутивний секретар Литовсько-Американської Ради Пію Ґріґайтіс, краєвий командант Польсько - Американських Воєнних Ветеранів Юрій Марк, екзекутивний директор Українського Конґресового Комітету Америки адв. Степан Ярема та голова Китайсько-Американського Національного Об'єднання Джордж Чінґтонґ. В листі сказано, що „підписані, які репрезентують мільйони американців східно-европейського і китайського походження, протестують проти того, що Республіканська конвенція не включила в свою плятформу домагання ратифікації конвенції проти народовбивства, не зважаючи на річеве представлення справи народовбивства на Республіканській конвенції головою Українського Конґресового Комітету Америки, Левом Добрянським". В листі дальше подається поодинокі факти народовбивства, поповнюваного червоною Москвою в Литві, Латвії, Естонії, Польщі, Чехословаччині, Мадярщині, Румунії, Болгарії, Україні, Кидаю та в інших країнах. На закінчення стверджується, що „сьогодні, коли проголошується різні походи, ми не повинні забувати, що конвенція проти народовбивства є найбільш багатозначним походом, який колинебудь ведено за збереження самого існування національних і релігійних груп".

Як живе совєтська родина в Москві

Об'єднані Нації, Н. Й. — Представник ЗДА в Економічній і Соціяльній Раді ОН д-р Волтер Кочнік заявив, що Совєти та їхні сателіти досі не предложили даних про соціяльний стан у їхніх країнах. Та цей брак інформацій „викликає підозру, що не все в порядку у світі Совєтів". Після того д-р Кочнік, на основі дбайливо зібраних матеріялів говорив про те, як живе робітнича родина в Москві. Пересічна платня робітника в Москві виносить 600 рублів місячно. Один умовий працівник заробляє місячно 1,200 рублів. 200 рублів стягають йому на податки і на добровільно-примусову державну позичку, то на прожиття залишається 1000 рублів (один доляр — 4 рублі). Комірне за мешкання 60 рублів, газ 9, електрика від 10 до 20 рублів, а приватний телефон уважають там за люксус і кажуть за нього платити аж 25 рублів. Тридцять рублів на собвеї, а за решту 850 рублів мусять прожити три особи, бо цей працівник має жінку й одну дитину. Виглядало б, що досить! Але треба знати, що в Москві коштують харчі Кілограм масла 32 рублі, літра молока 3 рублі, м'ясо (свинина) 24 рублі. Цей працівник не може вижививти і одягнути свою родину і тому мусить іти до праці і його жінка.

Досить мало коштувало мешкання. Але треба знати, що ця совєтська родина живе в одному чотири і півкімнатному мешканні, а з нею живуть ще дві інші родини, разом 14 осіб, які користають з одної кухні і туалети.

Керовані стрільна перевозитимуть пошту

Брюссель, Бельгія. — Незабаром керовані стрільна, що летять зі швидкістю 1,200 миль на годину, перевозитимуть цивільну пошту. Ці стрільна будуть керовані в першій половині свого шляху з тієї станції, звідки відлітають, а в другій половині зі станції призначення. Таке заявив представник ЗДА на Світовому Поштовому Конґресі в Брюсселі минулого тижня заступник Головного Поштмастера ЗДА Джан М. Реддінґ. Він сказав: „Вживання керованих стрілен до перевожування пошти вже недалеко". Цими стрільнами вже тепер послуговуються військові власті ЗДА.

ПЕРЕГОВОРИ В КОРЕЇ ЗНОВУ ВІДЛОЖЕНО НА ДВА ДНІ

Токіо. — Комуністичні представники на переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї вчора знову запропонували і дістали аліянтську згоду на відложення переговорів на дальших два дні. Переговори відложено на два дні вперше на пропозицію комуністів минулого понеділка, але, зібравшись вчора на наради, комуністи запропонували відложити їх на дальших два дні. В першому і в другому випадку червоні не давали жадних причин на те, чому вони бажають собі відложення переговорів і це тільки збільшує здогади про можливість важливого, якщо не нового розвитку. Чергові наради мають відбутися в п'ятницю перед полуднем. В повідомленнях з Кореї натякається на можливість ,що червоні представники очікують важливих інструкцій з „вищих кол" і тому прохають перерви в нарадах. Ці інструкції можуть відноситися тільки до справи репатріяції полонених, яка становить головну суперечність на теперішніх переговорах, перша річниця яких пройшла минулого тижня. Справа репатріяції полонених в останній стадії виглядала так, що комуністи дальше обстоювали репатріяцію всіх полонених, які є на списку та без уваги на те, чи вони самі погоджуються на поворот. Аліянти не відступали від свого принципу добровільної репатріяції, але, для вможливлення комуністам вийти з лицем" з тої „мертвої точки", вони погодилися прийняти їхнє домагання „примусової репатріяції" всіх полонених, одначе з тою передумовою, що вони предложать інший список, поміщуючи на ньому тільки тих полонених, які добровільно зголосяться до репатріяції. Після того наради мали таємний характер і в такій самій таємній формі вони мали б продовжуватись.

Ген. Коллінс знову перестерігає червоних в Кореї

Сеул, Корея. — Після передвчорашньої пересторги для червоних, що вони тепер вже не мають жадної сили виперти аліянтів з Кореї, ген. Лотон Коллінс, шеф штабу Американської Армії, перестерігав їх вчора знову, що в потребі американське командування не завагалося б вжити проти червоних теж свою наймогутнішу зброю — атомову бомбу. Ген. Коллінс заявив на пресовій конференції, що Злучені Держави на випадок нового повного комуністичного наступу в Кореї рішені використати кожну свою зброю, за вимком бактеріологічної.

Окрема головна квартира для грецько-турецьких військ

Париж. — Вирішили, що грецькі і турецькі військові сили творитимуть окрему оборонну одиницю зі спільною головною квартирою під командою генерала ЗДА. На це згодилися представники Північно Антлантійського Оборонного Пакту. Обидві армії, грецька і турецька, задержать повну автономію, а спільна квартира для обох країн буде тільки координувати дії тих двох армій для оборони тієї частини Туреччини, що лежить в Европі та хоронить з заходу Дарданелі. Ще не визначили, де стоятиме ця Головна Квартира обох армій, але гадають, що вона буде в Тракії, на турецькій европейській території, та складатиметься з грецьких, турецьких і американських старшин. Зорганізують також спільну команду для літунських сил обох країн під проводом ЗДА, щоб координувати спільну оборону. Ще не визначили старшин ЗДА, які керуватимуть спільними оборонними діями цих двох армій, але начальним командувачем буде адмірал Роберт Б. Карні, що тепер є командувачем Півдня, а майор генерал Дейвід М. Шляттер буде начальним командантом спільних літунських сил, що складатимуться з грецьких, турецьких, американських і, можливо, англійських літаків. Його Головна Квартира буде в Фльоренції. Генерал Ріджвей незабаром поїде до Атен, звідки відбуде інспекцію 300 милевого кордону з Болгарією. Після того ген. Ріджвей поїде до Туреччини, де відбуде розмови про спільну оборону в Европі а також говоритимуть там про можливість участи Туреччини в оборонному бльоці Середного Сходу.

Шахт фінансовим дорадником у Тегерані

Тегеран, Іран. — Поважний тегеранський часопис „Еттелат" приносить вістку, що прем'єр Мохаммед Моссадек на таємній сесії парляменту заявив про запрошення Гялмара Шахта на фінансового та економічного дорадника свого уряду. Шахт був визначною постаттю в господарському житті Гітлерівської Німеччини і він згодився впорядкувати господарку та фінанси Ірану. Союзний Військовий Суд у Нюрнберґу його був звільнив 1946 р., а пізніше його судили за чергою аж п'ять німецьких судів, та 1950 р. Шахта очистили від закидів, що він поповнив воєнні злочини.

ІЗРАЇЛЬ ЗМУШЕНИЙ ЗМІНИТИ СВОЄ СТАНОВИЩЕ ДО СОВЄТСЬКОГО БЛЬОКУ

Тель Авів, Ізраїль. — Останні вісті про те, що сателітські держави зачали нагально переслідувати навіть жидівських комуністів, змушують уряд Ізраїля змінити своє становище до совєтського бльоку, яке досі було досить прихильне і ніяк невороже, бо Ізраїль не хотів відкрито стати по боці Заходу, який приготовляється до оборони проти совєтської аґресії. Минулого року арештовано в Чехії віцепрем'єра жида Рудольфа Сланського під закидом, що він сприяє сіоністам. Тепер в Румунії усунено від влади жидівку Анну Павкер та заарештовано 400 жидів комуністів під закидом, що вони підтримують сіоністів. 80 жидів комуністів заарештовано на таємному вічу нелеґальної Жидівської Організації при Комуністичній партії Румунії. Ані Совєти, ані сателіти майже не дозволяють на еміграцію жидів до Ізраїля, хоч у Совєтів живуть ще 1,800,000 жидів, а в сателітських держав 350,000, разом 2,150,000 жидів живуть ще за залізною куртиною і не мають можливости еміґрувати до Ізраїля, хоч жидівська держава дуже радо їх прийняла б. У зв'язку з тим уряд Ізраїля думає про зміну своєї політики до Совєтського Бльоку.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НОВА КАМПАНІЯ У. Н. С.

Згідно з постановою свого Головного Уряду, винесеною на останніх річних нарадах в березні цього року, Український Народний Союз проголосив з початком липня нову спеціяльну кампанію для пожвавлення організаційної роботи та збільшення своїх рядів новими членами. Кампанія почалася 1-го липня і триватиме до 31-го грудня ц. р. Її започатковано листом голови УНС Д. Галичина, розісланим до урядників Відділів УНС та до членства, в якому теж звертається увагу, що організаційні успіхи впродовж перших шістьох місяців цього року серйозно зменшилися в порівнянні з попередніми роками. Бо коли в 1950 році впродовж перших шістьох місяців УНСоюз збільшився на 2,500, а в тому самому часі минулого року на 2,000 нових членів, то приріст УНС в першому півріччі цього року виносить вже тільки 1,500 нових членів.

Чому офіціяльна кампанія і в чому вона полягає? Український Народний Союз нараховує сьогодні кругло 67,000 членів. Це велике число, але воно все ж таки відносно мале в порівнянні з нашими громадськими можливостями і потребами. Ми, як громада і як одиниці, радо чванимося тим, що кількість американських українців виносить понад мільйон осіб. Тимчасом кількість членів в усіх наших братсько-запомогових організаціях малощо більше, як 100,000, отже заледви одну десяту частину, при чому багато членів належить до кількох організацій рівночасно. Що більше, від липня 1948-го року, отже перед тим заки почався масовий приїзд нових імігрантів, до липня цього року, УНСоюз збільшився на 18,000 членів. Значить, навіть з-поміж коло 80,000 високо свідомої і патріотичної новоприбулої іміграції, до УНСоюзу вписалася відносно мала частина. Отже, організаційні можливості ще дуже великі і було б великою громадською втратою, як і втратою для загальної української справи, якщоб ці можливості не були максимально використані.

Про потреби такої спеціяльної організаційної кампанії з боку Українського Народного Союзу не треба багато говорити. Вони наявні, як з громадської, так і особистої точки зору. Ці потреби диктуються величезною ролею Українського Народного Союзу в усіх ділянках і галузях нашого життя в Америці, відданістю демократичним ідеалам, його невтомним і відповідальним заступництвом української визвольної справи та його жертвеністю на всі народні цілі, його об'єднавчою силою для всіх ідейних політичних напрямків, його релігійною толерантністю та безліччю інших подібних прикмет, які відкривають необмежені і рівні можливості зорганізованої праці для свого народу українцям всіх політичних переконань і віровизнань, за вийнятком комуністичних зрадників.

Подібно переконливі арґументи можна б навести теж для особистих користей кожного члена УНСоюзу. Згадати б тільки, що У. Н. Союз виплатив досі 7,626,213 долярів посмертних запомог, 642,792 доляри запомог у випадках хворіб та 1,067,675 долярів дивіденд. Були випадки, що поодинокі члени дістали більше запомоги, ніж повна сума їх обезпечення, яка цими запомогами в нічому не була порушена. А вартість і значення такого забезпечення в Америці визначується вже тим, що тут на 150 мільйонів населення є понад 80 мільйонів родин, які в 1949 р. мали понад 200 мільйонів забезпеченевих поліс на загальну суму понад 213 більйонів долярів.

Теперішня кампанія УНСоюзу скерована на те, щоби впродовж найближчих 6 місяців збільшити свій організаційний стан до щонайменше 70,000. Це значить, що для збільшення Союзу на 3,000 членів треба зорганізувати бодай 5,000 нових членів для рівночасного заповнення тих прогалин, які постануть внаслідок смерти, суспенз і т. п. Ту ціль можна б легко досягнути, якщоб кожний з 473 відділів зорганізував кожного місяця тільки по двох нових членів. А для заохочення до організаційної праці Головний Уряд УНС призначив ще окремі більші грошеві нагороди за кожного новозорганізованого члена. Ясно, що в організаційній кампанії можуть і повинні взяти участь не тільки відділи та їх урядники, але й загал членства.

Все це промовляло б за тим, щоби цих останніх шість місяців цього року були місяцями УНСоюзу та об'єднали в його ідейних лавах дальші тисячі тих наших земляків, які досі, на шкоду собі самим і українській справі, є ще поза ними.

Нема ради на „червоного декана"

(Допис з Лондону)

Д-р Г. Джонсон, сімдесятлітній декан із Кентербери, не один рік робить політичні клопоти для Британії. Цей церковний достойник увірував у комуністичну пропаґанду і ширить між громадянами Англії кожну нісенітницю, яку почує з Москви. Декан бере участь у влаштованих Москвою „Конґресах Миру" і при кожній нагоді виступає проти уряду своєї країни на боці совєтської політики. У вільній країні, як Англія на вияв поглядів того чи іншого приватного чоловіка не звертають уваги. Великий письменник Бернард Шов дозволяв собі деколи парадоксальну критику уряду своєї країни, але всі розуміли, що це його „ремесло" — своїм дотепом вносити в буденне життя дещо веселощів. В Англії віддавна повелося, що промовці і в найповажніших дебатах уміють сказати дотеп, бо це відпружує нерви і дає людям більше оптимізму та товариськости. Але „червоний декан", — видно з усього, — робить свою „політику" поважно, хоч його виступи преса брала переважно гумористично.

Недавно він побував у Китаї, у своїх комуністичних приятелів. Він хотів переконатися, чи правдива пропаґанда комуністів, ніби військо Об'єднаних Націй веде в Кореї „бактерійну війну". Вернувся додому з переконанням, що комуністична пропаґанда „правдива". Йому показали якихось комах, заражених пошестними недугами. Комуністи йому показали мозки дітей, що померли „від хвороби, незвичайної в цю пору року". Це переконало декана, що за ту „незвичну хворобу" відповідають уряди демократичних держав . . .

Цей і інші подібні виступи „червоного декана" викликають у суспільстві Британії немале огірчення. Навіть коли уважати його „політику" за ознаку старечої недуги, то не кожний може зрозуміти і відрізнити здорове зерно від полови. Пропаґанда „червоного декана" знаходить читачів і слухачів, і комуністична преса в цілім світі уміє роздути вагу його особи та ширити неправдиві заяви Москви устами церковника.

9 липня група послів Консервативної партії в Парляменті внесла таку пропозицію: „Щоб була подана покірна заява до її величества з проханням, щоб були відкликані письма, видані д-рові Гюлетові Джонсонові для призначення його деканом у Кентербери, на тій підставі, що він винен за діяльність, суперечну з його покликанням як духовної особи Християнської Церкви і шкідливу для інтересів і безпеки підданих її величества".

В пресі Лондону і провінції ім'я „червоного декана" згадується тепер дуже часто, але невідомо, чим кінчиться ця „історія". Ясна річ коли б були правні підстави для звільнення декана, то церковна влада вже давно б звільнила його. Англія шанує закони і законність. Тому кожна особа, якій загрожує та чи інша неприємність в громадській роботі, може шукати охорони в законі. Церковна влада, звичайно, могла б виключити „червоного декана" на підставі законів про „єресь". Зв'язок його з безбожницьким комунізмом дав би підставу для такого рішення. Але в своїй обороні „червоний декан" мав би не тільки значну частину духовенства Англіканської Церкви, але також московського патріярха, який присягав би, що його церква має повну піддержку комуністичної влади. Це був би безконечний процес.

Правило Англіканської Церкви, видане 1949 року, забороняє примусове звільнення духовних осіб з політичних причин. Отже проти своїх церковних влад „червоний декан" має охорону в законах. Тільки, коли б йому можна було, на підставі законів, доказати державну зраду, тоді церковна влада мала б підставу вжити рішучих заходів супроти декана. Тому справа декана мабуть лишиться без змін: адже ж є тисячі членів компартії і її прихильників в Англії, які з дня в день повторюють московську пропаґанду. Однак їх за це не переслідують.

Священик рев. Олівер Томкінс у листі до Лондонського щоденника „Таймс" з 12 липня пише:

„Я підозріваю, що навіть члени парляменту, які домагаються „позбутися цього невгомонного священика", були б раді і за російську державу і за російську церкву, коли б ці могли терпіти високу церковну особу, яка їздила по світі, роблячи пропаґанду за генерала МекАртура. Як священик і громадянин я радий зачислити декана як частину ціни, що ми платимо за свободу говорити, що ми думаємо, хоч ціни, тут і всюди, очевидячки ростуть."

Посол Консервативної партії в парляменті Бейкер-Уайт викликав декана на публічний диспут в справі „бактерійної війни" в Кореї. Але декан відмовився. Він заявив, що написав брошуру про „бактерійну війну", яку видає „Товариство Британсько-Китайської Приязні". В очах громадянства ця відмова „червоного декана" від диспуту є доказом, що він непевен у своїх силах оборонити свої твердження.

В. І.

І. Кедрин

УКРАЇНСЬКІ БИЗНЕСМЕНИ В ЗДА

I.

Недобре вводити в українську мову англійські слова і ще гірше — оздоблювати ними заголовок статті. Проте слово „бизнесмен", чоловік інтересу, має тут таке своє специфічне значення, що треба б його хіба описувати кількома українськими словами. Під бизнесменами в Україні розуміли ремісників із власними варстатами, купців і промисловців. Це була та наша заможна і багата міщанська верства, яка за історичної Польщі спольщилась або щезла, виперта польським натиском та спроваджуваними німецькими купцями, що швидко ополячувались. Відродженню українського міщанства у Львові сильно перешкоджав факт переходу давньої його фортеці, Ставропігійського Інституту, в руки „старорусинів", анахронічної групи, піддержуваної польською національною політикою. Все ж, процес того відродження, що почався округло 50 років тому, зазнав за Польщі в рр. 1919-39 поважного здвигу. Існували у Львові дві поважні міщанські організації „Міщанське Братство" і „Зоря" і скількість приватних українських ремісничих варстатів, крамниць, торговельних і навіть промислових підприємств щораз більшала. Хоч були такі палкі звеличники кооперації, що пропаґували організацію всього українського господарського життя в краю тільки на кооперативних основах, проте це були одиниці, бо й відповідальні керівники української кооперації в Зах. Україні розуміли вагу приватницького стану посідання і приватницького капіталу. Українська преса, зокрема та особливо „Діло" на щотижневій окремій „Економічній сторінці" з її редактором інж. В. Несторовичем (що живе тепер в Дітройті), послідовно й активно піддержувала — поруч кооперативного руху — рух „приватницький", що давав уже першорядних ремісників, дуже добрих купців із щораз нових бранж і талановитих, із організаційним розмахом, промисловців (напр. П. Скопляк, жертва большевицького терору в 1940 р.) Ще більшого здвигу зазнало українське купецтво за німецької окупації в останній війні. Причиною цього була та обставина, що окупаційний нацистський режим зліквідував цілковито жидівський стан посідання. Треба було комусь заняти їх місця. Тому саме такі вулиці у Львові, як Краківська, Галицька й інші у самому середмісті, зароїлися українськими крамницями. Однак це був рух коньюнктурний, не побудований на солідних купецьких основах та із непідготованими, інколи зовсім дилетантським елементом, із браком засобів і досвіду, потрібних для відмежовування здорової торгівлі від всевладно пануючого тоді чорного ринку. Проте в загальному було в усіх тих часах одно дуже виразне позитивне явище: український селянський нарід доказував понад усякий сумнів, що він має хист і до ремісництва і до купецтва і що в нормальних умовинах безумовно швидко створив би міцну верству своїх ремісників, купців і промисловців, свого приватницького варстату праці і капіталу.

Цей вроджений хист доказали давні українські еміґранти в ЗДА: приїхали сюди без цента в кишенях, як найбідніший елемент найбіднішого західно-українського відламу народу, і тут не тільки зуміли вдержатись на поверхні, але створили цілий численний стан „бизнесменів". Нові ж імігранти, головно ті, що не приїхали цілком без цента, кинулись відразу на „бизнес" і скількість українських крамниць і різних торговельно-промислових заведень, хоч би ще в невеликих розмірах, росте просто на наших очах — в усіх більших скупченнях українців на великому терені ЗДА. Скільки є докладно цих нинішніх українських бизнесменів в ЗДА — трудно знати, але знавці підраховують на около 6,000 власників, від харчевих крамниць (ґросерні) починаючи та на великих молочарнях, курячих і худобинних фармах та на фабриках кінчаючи. З давніх бизнесменів — це в 100% галичани, із нових — величезна їх більшість, що пояснюється тим, що підсовєтська іміґрація взагалі матеріяльно найбідніша і не мала діла з приватною купецькою підприємчивістю.

Зате існує одна яскрава і, на жаль, дуже прикра різниця поміж українськими ремісниками, купцями і промисловцями в рідному краю та їх відповідниками — українськими бизнесменами — в ЗДА. Коли тамошні наші підприємці горнулися до своєї станової організації і ставали — як стан і як окремі громадяни — щораз поважнішим чинником в загально-національному, в зорганізованому загально-громадському житті, то в ЗДА цього, на жаль, не видно.

Правда, були організаційні спроби, але з них ніщо не залишилось, крім невтішних висновків. Ще у 1927 році гурток 27-ми українських бизнесменів із Нюйоркської долішньої частини міста (Давнтавн-у), заснував Союз Українських Бизнесменів. Насправді, він існував на папері й нічим в громадському житті ні навіть для самих своїх членів не відзначився. У 1940 році відновлено його. Тоді вже він нараховував 196 членів, з того 96 власників харчевих крамниць (ґросерників). Серед членів були власники ресторанів, барів, газолінових станцій, ремісники-парасольники, шевці й інші. Головою був спершу відомий власник крамниці з м'ясом і м'ясними виробами, п. Платон Стасюк, а секретарем мгр. Роман Олесницький, потім — п. Гладун (власник вирубу м'яса), заст. п. Кравчук (власник „кафетерії") і п. Кулинич (тепер друкар у „Свободі"). Тодішні нюйоркські українські бизнесмени представляли собою чималий капітал. П. Стасюк, як фахівець своєї бранжі, вирахував, що самі ґросерні закуповували тижнево виключно лише м'ясних виробів найменше на $12,000 (по ок. $500 тижнево на 1 ґросерню), що давало річну суму коло пів мільйона долярів. Був проєкт закласти спільну гуртівню харчевих товарів на річний оборот коло 3 міл. долярів, з гуртовим закупом і доставою („вергавз"), що давало б харчевим купцям очевидні величезні зиски. Але цього проєкту не зреалізовано, бо заінтересовані купці злякалися, щоб гуртовий доставець-земляк не зробив на цьому бизнесу. Типовий старо-український підхід: „Хай моя хата погорить, коби в сусіда стодола згоріла". Очевидно, сама справа дрібна, але характеристична: наші люди мають хист, роблять світлі поступи й успіхи, але потім зацукуються і замість іти з духом часу, організації і громадських вимог, — залякано зупиняються, забуваючи, що хто стоїть на місці, той насправді ступає назад.

Вибухла друга світова війна, організація заснула і спить досі. Скількість бизнесменів в Ню Йорку з того часу збільшилася. В одному Відділі УНСоюзу „Дністер" яких 5% — це бизнесмени, коло 60 душ, а в усьому Ню Йорку є коло 800 українських ремісників, купців і промисловців. (Взагалі — найкращу статистику можна б перевести через секретарів усіх Відділів усіх наших 4-ох національних братсько-допомогових Союзів, в першу чергу УНСоюзу). Маєток тих людей хитається між 15 тисячами долярів і сотнею тисяч, але є серед цих американсько-українських багатирів — таки справді багатирі, є таки справді мільйонери. Як на загально-американські відносини — це „дрібничка", — як на українські відносини, з тим, що це маєток з першого таки покоління, що виріс із тих бідняків, як ми вище згадували, — це великий осяг. І є вже наші багатирі не тільки в Ню Йорку чи його найближчій околиці, але й Шікаго, і Филаделфії, і Клівленді, й інших містах. Добре, що збільшається скількість українських заможних людей та росте маєток окремих українців. Бо окремі українці — члени всієї української громади, члени всього українського колективу.

Як же громада, з погляду загально-національних справ, користає з того, що є між нею багато заможних людей? Кілька слів про це — завтра.

І. Я. Хамуляк

За виразну і ясну програму

Одна із цікавіших подій, що торкаються безпосередньо й нашу визвольну справу, це створення „Радія Визволення" та його „Ради", в склад якої мали б увійти представники аж десяти екзильних організацій народів СССР. Організатором тої імпрези є американський Комітет Визволення Народів Росії, головою якого є адмірал Кірк. Всіх здивував факт, що між організаціями, які приступили вже до співпраці з тим радієм, немає ні одного українського середовища. Але це і для нас цікаве.

Другим замітним явищем є те, що теперішні „заправлячі" навчились дещо з досвідів таких панів, як Лайонс і Левин, що то засліплені в долярову силу, якою розпоряджали, та знаного імперського гасла „мовчать і послушать", забули, що вони ще самі тільки в Америці і що життя і факти є трохи іншими, як вони привикли їх бачити і тому теж ввесь час вдарялись головою в одну або другу стіну.

Поминаючи однак ті всі речі, ми дозволимо собі висловити наші думки, відносно самого факту створення „Радія Визволення" та усіх інших зв'язаних з тим історій, які стали уже відомі публічно.

Вже сама назва „Визволення" живо нагадує німецький „Бефраюнг", чи сталінське „Освобожденіє". Тому теж дозволимо собі висловити сумнів, чи така назва звучатиме присмно в ухах сьогоднішнього громадянина СССР, бо він тих визволень мав уже багато і всі вони по своїй суті були поневоленням. Проте це упередження до назви може зникати в міру того, як виправдуватиметься зміст самих радіопересилань, в що хочемо вірити. Але ми не є аж так далеко оптимістами, щоб повірити, що усі вісті, посилані тим радієм доходитимуть до відома громадянина СССР. Але сам факт пересилання таких вісток напевно дійде, а вслід за тим напевно будуть можливості, щоб бодай частинно довідатися, що саме посилається. Як слушно вже зазначувано, сьогоднішнього громадянина СССР якщо не зовсім, то дуже мало обходить те, в якому добробуті живе американський громадянин, бо він і так не має змоги вибирати, де він має жити. Таксамо його може і не дуже цікавити те, що хтось говоритиме про життя в СССР, бо він те все бачить на власні очі. Його цікавить в першу чергу, які перспективи стоять перед ним по поваленні сьогоднішнього режиму, якщо взагалі хтось готовий помогти йому в разі потреби той режим валити. „Підбехтувати" народи СССР до бунту проти Сталіна, але не бути готовим в разі потреби активно допомогти поневоленим народам, нерозумно. Переговорювати з росіянами на ілюзійній підставі „заломання" совєтів, це те, чого Сталін хотів би найбільше. Поневолені народи, зразившися до Заходу, в разі справжньої війни з СССР, готові стати по стороні Сталіна, як колись стали, коли побачили гітлерівське „визволення". Ми тут не сказали нічого нового, а ми тільки повторили відоме досі, але суть в тому, що само радіо і його Рада не вдіють нічого, якщо не буде такої позитивної програми, яка промовляла б до поневолених Кремлем народів.

І тут саме доходимо до основного, іменно: попередники адм. Кірка, хоч і часто били головами об стіни, в основному були реалістами в підході до самої справи, бо починали від засадничого, а таке, як встановлювання радія і т. п. лишали, на пізніше. Перед тими засадничими справами не втечуть і їх наслідники. Інакше шкода витрати грошей на роботу, яка в основному до нічого не доводить. Отже треба і теперішним господарям АКВНР-і сказати щось конкретне народам СССР, а не плести теревені про „опира в Кремлю", бо вони про те і без того знають.

Американський народ сам скидав зі себе чуже ярмо, він певно не хоче, щоб його закладати на інші народи. Підпирання московського імперіялізму це не його робота, а різних гієн, що жирують на цьому імперіялізмі.

Якою повинна бути позитивна програма яку треба б заоферувати народам СССР, про це можуть сказати ясно і виразно тілвки національні організації тих народів. На російському шовінізмі й націоналізмі їде Сталін. Американці не мають їздити на тому самому коні. Найбільшим ворогом Сталіна є націоналізми неросійських народів, що шукають щирого союзника. Таким союзником мусять стати демократії, а в першу чергу Злучені Держави.

Дмитро Галичин
Діючий заст. голови УКК.

РОЛЯ У. К. КОМІТЕТУ

Звіт з діяльности У.К.К. за час від Четвертого до П'ятого Конґресу (1949 — 1952)

(5)

На підставі цього Правильника Кураторії УНФонду, що був схвалений на час каденції вибраного на Четвертому Конґресі УККомітету, була створена передбачена цим правильником Кураторія, до якої увійшли представники таких центральних організацій і установ:

1. Український Народний Союз,
2. Український Робітничий Союз,
3. Союз Українців Католиків „Провидіння",
4. Українська Народна Поміч,
5. Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч",
6. Злучений Український Американський Допомоговий Комітет,
7. Об'єднання б. Вояків Українців в Америці,
8. Союз Українок Америки,
9. Організація Оборони Чотирьох Свобід України,
10. Організація Державного Відродження України,
11. Ліга Української Молоді Північної Америки,
12. Українські Американські Ветерани,
13. Т-во Допомоги Українській Визвольній Боротьбі,
14. Спілка Української Молоді Америки,
15. Наукове Товариство ім. Шевченка,
16. Український Конґресовий Комітет — як господар Фонду.

Так виглядав повний склад представників в УНФонді після переведених в тягу консолідаційної акції доповнень.

Персональний склад Кураторії УНФонду в звітовій каденції та після зв'язаних з консолідацією доповнень був такий:

Роман Слободян (УНС) — голова, Д-р Володимир Ґалан (ЗУАДК) — заст. голови, Д-р Микола Чубатий (НТШ) — секретар, п-ні Олена Лотоцька (СУА), Г. Білинський (ООЧСУ) та М. Лисогір (Самопоміч) — члени Управи, а дальшими членами Кураторії були: Й. Лисогір і д-р В. Пушкар від УКК, М. Миник від УРС, В. Шабатура від УНП, Є. Рогач від „Провидіння", ген. О. Загродський від ОбВУА, Анна Стец від Ліґи Молоді, М. Залеський від Ветеранів, В. Приходько від Т-ва Доп. Визв. Боротьбі, В. Омельченко від СУМА, М. Черник від ОДВУ.

Розподіл Українського Народного Фонду в р.р. 1950 і 1951 був такий:

Розподіл Українського Народного Фонду в 1950 і 1951 роках

1. Український Конґресовий Комітет (та ПАУК) (30%) в 1950 р. 24,530.67 дол.; в 1951 р. 30,951.30 дол. Разом 55,481.-97 дол.;

2. Українська Національна Рада (10%) в 1950 р. 8,151.18 дол., в 1951 р. 10,317.10 дол. Разом 18,468.28 дол.;

3. Українська Головна Визвольна Рада (УПА) (10%) в 1950 р. 8,314.84 дол.; в 1951 р. 10,317.10 дол. Разом 18,631.94 долярів;

4. Наукове Товариство ім. Шевченка (10%) в 1950 р. 8,151.18 дол.; в 1951 р. 10,-317.10 дол. Разом 18,468.28 дол.;

5. Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет (35%) в 1950 р. 28,-529.13 дол.; в 1951 р. 36,109.-85 дол. Разом 64,638.98 дол.;

6. Об'єднання бувш. Вояків Українців (5%) в 1950 р. 1,-300.00 дол.; в 1951 р. 1,300.00 дол. Разом 2,600.00 дол.;

7. Комісія Допомоги Українському Студентству в 1950 р. 1,837.78 дол.; в 1951 р. 1,-700.00 дол. Разом 3,537.78 долярів;

8. Санітарно - Харитативна Служба в 1950 р. 398.79 дол.; в 1951 р. 500.00 дол. Разом 898.79 долярів;

9. Центральний Союз Українського Студенства в 1950 р. 200.00 дол.; в 1951 р. 200.00 дол. Разом 400.00 дол.;

10. Центральне Представництво Українців Німеччини в 1951 р. 400.00 дол. Разом 400.00 долярів;

11. Переходові і інші в 1950 р. 415.00 дол. в 1951 р. —. Разом 415.00 дол.;

12. Українська Вільна Академія Наук в ЗДА в 1951 р. 100.00 дол. Разом 100.00 дол.;

13. Вечірні Курси в Ню Йорку в 1951 р. 135.68 дол. Разом 135.68 долярів;

14. Решта на Фонд Петлюри в 1951 р. 342.91 дол. Разом 342.91 долярів;

15. Енциклопедія (Чубатий) в 1951 р. 200.00 дол. Разом 200.00 долярів;

16. Італійська Енциклопедія (Шандор) в 1951 р. 80.00 дол. Разом 80.00 долярів;

17.. Карнеґі Голл (Зоя Полевська) в 1951 р. 200.00 дол. Разом 200.00 долярів.

Всього видано: в 1950 році — 81,828.57 дол., в 1951 р. — 103,171.04 дол. Разом всього: 184,999.61 долярів.

Свої завваги до Народного Фонду хочу попередити ще деякими інформаціями з його пропаґандивної ділянки. Отже в звітовому часі для пропаґанди Фонду написано і надруковано коло 150 статей, поміщених головно в „Свободі", „Америці", „Народному Слові" та „Новому Світі". Сюди не враховані численні голоси платників Національного Датку, друковані в згаданих часописах, не враховані теж карикатури мистця Козака про „Гриця Зазулю", проголошування „тисячників", яктеж інформаційні редакційні вістки, платні оголошення і т. п. Це в часописах. Крім того, видано 2,000 великих художніх плякатів, ведено окремі акції на місцях, поведено окрему акцію в справі „Коляди", розіслано поверх 35,000 закликів, видавано окремі обіжники для Відділів УКК та його уповноважених на місцях і ведено широку „живу пропаґанду" виступами на зборах, вічах та всіляких імпрезах, як теж через місцеві радіопрограми.

Тепер насувається запит: чи виконали ми перебрані на себе обов'язки і постанови Четвертого Конґресу, чи виконав ці постанови УККомітет і чи виконали свої обов'язки наші громадяни. Насувається запит, чи поступали ми так, як це робив довголітній конґресмен з Ню Йорку, Соль Блум, який свого часу помістив був в Ню Йорк Таймсі оголошення на цілу сторінку в справі потреби допомоги Палестині, зазначуючи, що вже від дитинства він призвичаївся до тої скарбонки, яку державна в кухні його мати та до якої члени родини постійно вкидували пожертви на вдержання різноманітних жидівських інституцій, які змагали до визволення жидівського народу, зглядно до створення йому його власної батьківщини. Виходило б, що ще далеко не кожний з нас і далеко не завжди вкидував пожертву до тої нашої національно-родинної скарбонки, якою є Український Народний Фонд, бо потрібно було аж двох років, щоб зложити ту суму — і то неповну — яку ми повинні були зложити впродовж одного року. В першому бюджетовому році УНФонду ми зложили тільки приблизно 100,000 долярів, а в другому 132,000, отже за два роки всього разом 232,000 долярів.

Це, звичайно, мала сума, рішучо замала для для наших потреб і теж замала навіть в наших можливостях. Проте, як мати на увазі цілість праці УНФонду та як зважити, що це був початок цілком нових метод в нашій збірковій акції, то сьогодні ми матимемо оправдані підстави до оптимізму на майбутнє. Впродовж цих двох років існування УНФонду ми вже змобілізували понад 26,000 українців, кращих наших людей, з почуттям і розумінням своїх громадських обов'язків. Ми знаємо, що на цих людей та на їх жертвенність Україна може тепер розраховувати, і ми знаємо, що їх кількість буде постійно зростати.

(Продовження буде)

РЕЗОЛЮЦІЇ

прийняті П'ятим Конгресом Американських Українців, який відбувся в днях 4, 5 і 6 липня в готелі Статлер в Ню Йорку

(Закінчення)

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД

П'ятий Конгрес Американських Українців, заслухавши доповіді в справі Українського Народного Фонду, —

1. Стверджує, що Український Народний Фонд, як інституція, що має своєю метою мобілізацію і концентрацію народної жертвенности на допомогу визвольній боротьбі за Україну та на організацію національного життя в З. Д. Америки, вповні виправдав своє існування та покладені на нього завдання;

2. Констатує, що, завдяки існуванню Народного Фонду, настала можливість значно поширити та пожвавити працю Українського Конгресового Комітету і всіх тих національних установ, що черпають дотації з Народного Фонду.

3. Висловлює свою щиру подяку і признання усім тим українцям та українкам, що виконали свій обов'язок, надіславши до Народного Фонду в роках 1950-51-му свій Національний Даток чи посильну пожертву. Підкреслює, що ці перші платники і жертводавці своїм чином виконали велике патріотичне діло, давши початок та підставу для існування Народного Фонду.

4. Звертає особливу увагу на велике загально-національне значення сильного Народного Фонду, а тому закликає усіх українських громадян і громадянок точно вплачувати свій Національний Даток, уважаючи це ділом національної чести.

5. Звертається із закликом до всіх Відділів Українського Конгресового Комітету та до інших українських організацій на місцях, щоби, в цілях притягнення найширших верств українського громадянства до жертвенности, зарядили в біжучому році через збірщиків упорядковану збірку Національного Датку та пожертв.

6. Потверджує загальні постанови IV Конгресу Американських Українців в справі Народного Фонду та уповноважує новообраний Конгресовий Комітет до дальшої широкої та енергійної розбудови Фонду.

РЯТУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ — НАШ ВЕЛИКИЙ ОБОВ'ЯЗОК

1. П'ятий Конгрес Американських Українців вважає справу рятування української культури ділом міжнародної відповідальности цілої сучасної европейської та світової культури і доручає новим органам Українського Конгресового Комітету, — поробити в цьому напрямі відповідні заходи.

2. З уваги на нищення української культури на рідних землях, П'ятий Конгрес висловлює переконання, що американські українці дадуть українській культурі видатнішу підтримку.

3. Конгрес вітає заснування Дому Української Культури в Ню Йорку, який має стати науково-дослідчим осередком українознавства в Америці та закликає допомогти до повної реалізації цього діла.

4. Для поширення докладних та об'єктивних відомостей про Східну Европу і Україну серед інтелектуалів американського світу, П'ятий Конгрес висловлює побажання щодо засування при головніших американських університетах катедр української історії та літератури, на чолі з кваліфікованими українськими вченими.

5. П'ятий Конгрес доручує поробити відповідні заходи з метою збереження нашого молодого покоління для українського народу. В тій цілі Конгрес уважає потрібним створити Раду Молоді, з представників організацій молоді та загально-національних установ, що буде дбати про виховання молоді в дусі правдивого американізму, пристосованого практично до визвольних змагань Українського народу.

6. П'ятий Конгрес доручує новому проводові створити Українську Культурно-Виховну Раду в Америці із представників культурно-освітніх, наукових і мистецьких установ, загально-американського значення. В тій цілі має бути покликана Культурно-Освітня Комісія. Ця Культурно-Освітня Комісія подаватиме свою опінію у всіх культурних, освітніх і мистецьких справах, що входять в обсяг діяння Конгресового Комітету і буде господарем Фонду, призначеного на культурні й наукові потреби, поки буде створена на американській землі Українська Культурно-Виховна Рада.

7. Зокрема Конгрес доручає звернути увагу на використання радієвих передач, на створення передумов для праці Капелі Бандуристів, на потребу допомоги розиткові українських високошкільних організацій, створення стипендійного фонду та на поширення впливів української культури й національної думки серед тих українських імігрантів, що нині стоять осторонь всякого українського руху. Одночасно Конгрес звертає увагу на потребу організованого поборювання неправдивих інформацій про українську справу.

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ЗАВДАННЯ У.К.КОМІТЕТУ

1. ПІятий Конгресовиє Ко-

1. П'ятий Конгрес уважає обов'язком Конгресового Комітету дбати про оборону робітничих прав, зокрема, коли йде про українське робітництво, про поширення суспільного забезпечення та про усунення будьякої дискримінації щодо одержання праці чи щодо заробітної платні.

2. З метою відповідної оборони робітничих інтересів, Конгрес доручує створити окрему Комісію для соціяльних і господарських справ. Цій Комісії доручається теж розроблення програми щодо способів допомоги в організації економічних та фінансових установ, як власних засобів економічного існування.

3. З уваги на те, що жінки, як виховниці молодого покоління та опікунки домашнього огнища, мають рішальний вплив на збереження віри батьків, прив'язання до національних традицій і народних звичаїв старої Батьківщини, П'ятий Конгрес закликає українське жіноцтво до посиленого плекання в родині всіх національних цінностей, які в'яжуть українців в одну свідому громаду та до активної суспільно-громадської праці в українській спільноті, закликає українські жіночі організації, щоби поробили відповідні заходи для реалізації та координації цієї так важливої праці. Також закликає організовану українську громадськість, щоби подала українському жіноцтву в цій праці і змаганнях повну підтримку.

4. Кожний громадянин американсько-української збірноти повинен брати активну участь в політичному і громадському житті Америки та дбати, щоби демократичні ідеали Декларації Незалежностита Конституції ЗДА були реалізовані. Виконуючи той обов'язок супроти ЗДА, американські українці можуть тим шляхом впливати також, щоб американські ідеали Незалежности та Конституції були рівно-ж застосовані до Українського Народу в Европі та щоб ці ідеали ставали дороговказом Українському Народові взагалі при будові Української Держави.

Конгрес закликає американських українців вступати до американських політичних партій та громадських установ, як теж брати в їх життю активну участь. Український Конгресовий Комітет повинен звернути увагу на активізацію американських українців в американськім політичнім та суспільнім житті.

ІМІГРАЦІЙНІ СПРАВИ

П'ятий Конгрес Американських Українців, розглянувши справу великої іміграції українців до З'єдинених Держав Америки в р. р. 1948-1952, констатує наступне:

1. Злучені Держави Америки уділили постійний притулок і побут тисячам українських політичних втікачів, — жертвам тоталітарних режимів — нацистівської Німеччини та комуністичного СССР.

2. Ці українські імігранти знайшли в Злучених Державах Америки справжню свободу і повну можливість почати нове життя, як вільні люди, що мають право на вільну працю та на плекання своєї мови, віри і культури.

3. Переселенча програма для імігрантів, в рамках ДіПі Закону 1948 року, успішно закінчилася, давши позитивні наслідки.

4. Президент Труман у своїм посланню до Палати Представників, дня 24. березня 1952 року, висловив побажання, щоби Злучені Держави Америки відкрили свої двері і приняли ще 300,000 нових европейських імігрантів, серед яких були б тисячі українських втікачів від комуністичного режиму.

З огляду на вище зазначене, **Конгрес постановляє:**

1. Висловити глибоку подяку і признання Президентові Злучених Держав Америки **Геррі Трумановi** та Високому Урядові за їх шляхетний і незрівняний чин гуманности, який вони виконали, принявши до Злучених Держав Америки понад 400,000 европейських втікачів, а в тім поверх 60,000 українців.

2. Висловити щиру подяку і признання Американській ДіПі Комісії, що зреалізувала переселенчу програму, а також вільним гуманітарним організаціям, під опікою яких переселено до З. Д. Америки понад 60,000 українців.

Зокрема П'ятий Конгрес Американських Українців висловлює свою сердечну подяку — Злученому Українсько-Американському Допомоговому Комітетові, Католицькій Акції та Українському Католицькому Комітетові для втікачів, Союзу Християнських Церков та Міжнародній Церков, Організації Лютеран-Допомоговій Аґенції.

3. В повній мірі підтримати іміграційний закон, згідно із законопроєктом Целлер-Гендерсона (А. Р. 7376; С. 3109), що оснований на посланню Президента Трумана, в якому рекомендується прийняти 300,000 европейських імігрантів, З метою відтяження перенаселеної частини Европи та допомогти утікачам з-під російського комунізму. Ці заходи є в тім інтересі не тільки нашої національної безпеки, але в великій мірі причиняться до рівноваги в світі та справі міжнародного миру.

БОРОТЬБА ПРОТИ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ УКРАЇНИ І НЕОБХІДНІСТЬ КОНСОЛІДАЦІЇ

I

П'ятий Конгрес Американських Українців стверджує, що в Україні триває невпинно все-народний опір українців проти окупаційного режиму накиненого російсько-совєтською армією після листопада 1920 р., по затяжній геройській боротьбі Армії Української Народної Республіки, що була примушена боронитися від російських сил без ніякої допомоги Заходу. Цей опір продовжується ввесь час вже в інших формах від збройного повстанського руху до пасивного опору в адміністрації, в господарстві, як також на полі церковно-релігійнім і культурно-науковім.

Методи окупації в Україні є не тільки протикультурні, протидемократичні і протигуманні, але вони при тому ще кримінально-злочинні. Совєтська Москва стосує в масових формах грабіж економічних скарбів України, визискує в дикий колоніяльний спосіб працю українського народу для себе та застосовує в масових формах злочин народовбивства розстрілами, плановим голодом, концентраційними таборами, депортаціями і невільничою працею. Тільки сама Вінниця виявила кільканадцять тисяч невинно вимордованих українців усіх верств, а передусім селян і робітників.

Конгрес клонить голову перед усіми українськими жертвами совєтського терору та шле свій сердечний привіт мученикам за правду, волю і віру в совєтськихтюрмах, концентраційних таборах, на далеких пустинних або ледових депортаціях та в таборах невільничої праці.

Конгрес висловлює глибоку пошану геройчному вояцтву Української Повстанської Армії, яке на подив цілого світу пішло на бій із совєтсько-московським наїздником, і при тому Конгрес складає святковий обіт, що Американська — Українська громада буде всіми силами сконсолідовано розкривати перед вільним світом ці злочини російсько-совєтської окупаційної влади над Україною, щоб таким чином допомогти українському народові у його визвольній боротьбі. Конгрес висловлює свій подив для опору українського жіноцтва, українських селян проти закріпачення в колхозах і совхозах, — промислових робітників проти невиданого визиску совєтським державним капіталізмом та опору умових працівників, духовенства, письменників, образотворчих мистців і науковців проти сковування духа вільної культурної творчости.

II

Наступ російсько-совєтського окупаційного режиму в Україні є скерований на цілість життя та існування нації засобами тоталітарної машини терору і загрожує фізичним і духовим знищенням народу.

Оборона проти цього наступу та підготова всенародного революційного повстання у відповідних для того відносинах вимагає згідно з глибоким переконанням Конгресу, від усіх українських, політично-творчих сил, щоб вони сконсолідувалися, включаючи себе в систему єдиного політичного центру, яким є центр з Українською Національною Радою на чолі і який продовжує традицію законного Уряду Української Народної Республіки в противагу до накиненого большевицькою Москвою совєтського режиму в Києві.

Конгрес Американських Українців висловлює своє тверде переконання, що всі чинники виявляють найбільше доброї волі та що всякі біжучі політичні спори між окремими угрупуваннями і політичними напрямками можуть бути вирівняні демократичним способом в середині системи Української Національної Ради. Суперечки про питання майбутнього внутрішнього державного устрою України і її соціяльно-економічного ладу повинні бути відложені до вирішення законодатному зборові відновленої незалежної Української Демократичної Держави, вибраному загальним голосуванням всіх рівноправних громадян України та при збереженні демократичних громадянських свобід.

На закінчення треба згадати, що резолюції англійською мовою прочитав на Конгресі адв. Степан Ярема, а українською ред. Володимир Душник. Ред. Душник теж в головній мірі причинився до оформлення резолюцій англійською мовою.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками тринадцяти мільйонового Союзового майна!

ЯК ПРОПАВ ПРОФ. М. ІВАНІВ?

Професор Микола Іванів, про якого тут пишу, нічого спільного не має з тим Івановим, який підписаний на маніфесті ген. Власова.

Проф. М. Іванів працював у Харкові, як мовний фахівець, у відділі закордонних справ.

Він добре знав еспанську мову і непогано володів англійською. Видно несолодка була та урядова праця, бо при першій нагоді він вирвався поза межі большевицького панування.

Приїхав проф. М. Іванів до Гамбурга 6 червня 1945 р., місяць після приходу англійського окупаційного війська. Спочатку зупинився з дружиною на передмістю і на ровері, разом з Сергієм Д-ко проїхав до мене за інформаціями. Я вистарався для нього і його дружини Софії відповідні посвідки Українського Червоного Хреста і знайшов тимчасове приміщення на вул. Міттельвег 113, куди він приїхав за кілька днів. В цьому домі раніше була школа різних мов, а під час війни перетворилася на умебльовані кімнати. Жило тут чимало українців. Між іншим була українська трупа „Гроно" з 16 осіб, під проводом п. Затворницького, який називав себе професором і графом та удавав себе за великого ворога большевиків, а 14 червня, ця трупа вивісила у себе, через вікно, большевицький прапор і скоро виїхала на „родину".

Проф. Іванів хотів зголоситися і дістати окреме приміщення, але німці тоді чужинців не реєстрували і через мешканеве бюро кімнати не дістав.

Так на тій вулиці далі жив і тут його спіткала фатальна доля. Проф. Іванів був середнього зросту, худий з малою борідкою, дуже рухливий, приємної вдачі, чемний і услужний.

Його знання англійської мови ми негайно використали. Організовано приватні лекції у його кімнаті й курси в таборі Венторф, де було коло 1500 українців, тих, що їх примусово вивезли німці на роботи. До табору він їздив ровером. Невеликі оплати за навчання мови — були для нього засобом для життя.

Нераз треба було йти до англійської влади, що урядувала на Ротенбаум шоссе, полагодити різні справи. Ми просили проф. Іванова за перекладчика. На жаль він все відмовлявся, а одного разу згодився та потім вернувся — як кажуть — з-під дверей. Я пояснюю це тим, що в тому ж домі урядувала большевицька репатріяційна комісія і він не хотів з нею зустрічатися.

На початку серпня (8 чи 9, дати точно усталити не можу), приїхало англійське військове авто-джіп з 9 жовнірами в уніформі. Один з них в англійській мові питав за проф. Івановим. Він вийшов з кімнати на вулицю і його чемно просили поїхати з ними за перекладача до українців, з якими не можуть порозумітися.

Проф. Іванів хотів вернутися до кімнати взяти капелюх, але жовніри сказали, що за пів години вони привезуть його автом і капелюха не треба.

Як поїхав — так і слід за ним загинув.

Вже того ж дня і кілька днів потім, ходили ми до різних англійських установ. Оповідали, що сталося, але виявилося, що ніхто нікого не посилав за перекладачем, бо мають своїх.

Ходили до німецької поліції, по в'язницях — може там де його завезли. Ніде не знайшли.

Виявилося, що це була справа большевиків. Невідомо лише чи большевики використали якогось англійця і його джіпа, чи був це їх аґент, що знав англійську мову.

Тою дорогою стратили ми визначну силу, так потрібну на чужині.

Дружина залишилася в Гамбурзі. Мав він ще замужню доньку. Її в Гамбурзі тоді не було. Пізніше вона писала до мене і я дав їй інформації, як лише можна докладні. Правдоподібно і вона лишилася в Німеччині.

Л. Прижмуренко.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Роковини Бродів.

У циклі щомісячних докладів, що їх дає — кожної першої суботи в місяці — нюйоркський Відділ Об'єднання б. Вояків Українців, відбувся в дні 5 липня ц. р. окремий Вечір, присвячений трагічній події бою Української Дивізії з большевиками під Бродами.

Сходини відкрив голова Відділу ОБВУ, полк. ген. штабу А. Валійський, що пояснив ціль сходин та візвав присутніх вшанувати 3-хвилинною мовчанкою геройську пам'ять поляглих українських борців під Бродами.

Короткий, але змістовний доклад виголосив сотн. Вишневецький. Перед очима присутніх пересувались наче кінематографічною стрічкою образи зперед 10-ти років. Друга світова війна, криваві бої чужих нам армій на українських землях, концепція створення Української Дивізії і ті психологічно-політичні аргументи, що подиктували використати ту нагоду. Українці не йшли воювати за „нову Европу", ані тим менше за „пакс ґерманіка", але за Україну. У міркуваннях „за" і „проти" формування Дивізії переважило бажання мати будь-яку добре зорганізовану і вишколену збройну частину, яка на випадок історичної потреби могла б стати зав'язком рідної армії. Далі доповідач барвисто накреслив образ виїзду Дивізії на східній фронт та відношення сил на фронтовому відвинку під Бродами. Окруження ворогами Дивізії під Бротами, криваві бої з де-де більшими силами та прорив із „кітла" — це ступневі етапи страшної ситуацзії, що в ній опинилися наші вояки, та водночас докази геройства, відваги і посвяти всього вояцтва. Наведені цифрові дані втрат, що їх зазнала Дивізія, це найяскравіший покажчик пережитої нею епопеї. Докладчик навів приклади подивугідного геройства наших старшин, підстаршин і вояків, що пішли слідами найкращої української бойової традиції. У другій частині свого, зрештою короткого докладу, докладчик пригадав уже більш відомі факти з часу перебування решток врятованої Дивізії в англійському полоні і ті страждання, що їх прийшлося пережити її членам не тільки від чужих, але — на жаль — і своїх. Ворожі нам чинники діяли, щоб причепити погану марку Дивізії, а багато земляків ішло на гачок тієї злочинної пропаганди. Сьогодні вже відомо, що ім'я Дивізії чисте, — воно було чисте від самого початку її ґенези й її існування аж по кінець існування тієї військової формації. Українське старшинство й вояцтво у Дивізії це такі самі борці за Україну, як члени будьяких інших військових формацій.

Полк. Валійський оповів після того про причини особливо великих втрат Дивізії під Бродами, як також про заходи у справі Дивізії після капітуляції Німеччини.

Присутній.

Хроніка українського життя

В БРАЗІЛІЇ

УНІОН ДА ВІТОРІЯ

Громада в Уніон да Віторія нараховує до 200 родин українців. Громадське життя ведеться через філію „Хліборобсько-Освітного Союзу". Приміщення філії є старе і загрожує з дня на день впасти. Через це діяльність філії є паралізована.

Заходами невеличкої групи членів „Союзу", яка на ділі доказує свою прихильність до громадських обов'язків, інертність буде зрушена.

Вся увага зараз звернена на те, аби якнайшвидше побудувати новий будинок, плани якого вже готові. Так, що в недалекому майбутньому ми зможемо поздоровити громаду в Уніон да Віторія з новим, гарним приміщенням.

Сподіємося, що в новому приміщені розгорнеться й розквітне діяльність філії.

(„Хлібороб", Курітіба)

„НОВИЙ ШЛЯХ" ЗНОВУ ПІВТИЖНЕВИКОМ

„Новий Шлях", український часопис у Вінніпеґу, на бажання частини читачів, зачав минулої осени появлятися не двічі в тижні, тільки став дводенником та виходив кожного вівтірка, четверга й суботи, зменшуючи свій об'єм до 4 сторінок. Але позамісцеві читачі головним чином фармери з далеких стейтів, зачали нарікати, бо часопис хоч і виходив тричі в тиждень, то передплатники діставали його тільки двічі в тижні, а в далеких оселях часом тільки раз. Читачі були невдоволені ще й тим, що зменшений об'єм „Нового Шляху" не міг містити довших статтей і читачі не мали що читати. Тому недавно відбулися збори уділовців „Нового Шляху", на яких вирішено перемінити часопис на півтижневик. Цю зміну здійснюватимуть ступнево, бо вона залежна від процедури замовлювання паперу для різносторінкових часописів. Як півтижневик „Новий Шлях" матиме 8 сторінок.

Справлення

НЕТОЧНОСТИ

В повідомленні УККомітету про „Участь в Конгресі — повна консолідація американських українців", надрукованому в „Свободі" з 8-го липня, трапилася деяка неточність в розділах V. і VI. Ці розділи мають звучати:

V. Громадсько - допомогові організації: Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК). „Самопоміч" — Об'єднання Українців в Америці, Демократичне Об'єднання бувших Репресованих Українців з-під Совєтів (ДОБРУС), Український Золотий Хрест, Союз Українських Політичних В'язнів, Український Фінансовий Комітет для допомоги Українській Національній Раді;

VI. Молодечі: Ліга Української Молоді Північної Америки, Ліга Української Православної Молоді, Організація Української Молоді „Пласт", Спілка Української Молоді Америки (СУМА), Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ), Злучені Українські Студентські Організації „Зарево".

ПОВІДОМЛЕННЯ

ЗУАДКОМІТЕТУ

в справах переселення.

Екзекутива ЗУАДКомітету подає до відома усього нашого громадянства, що з хвилиною відпущення американського Конгресу усі специяльні переселенчі закони перепали, в тому числі і законопроєкти Селлера і Волтера (7376 і 411), які не прийшли навіть на голосування в Палаті.

Практично справи переселення на найближчих 6 місяців обмежуватимуться виключно напрямними квотового закону на основі афідевітів.

Тому Дирекція ЗУАДКомітету, звертає увагу усіх, хто мав ашуранси ЗУАДК, щоб зголосились негайно до наших станиць в Европі, чи безпосередньо до консулярних урядів ЗДА і подали своє бажання виїхати до ЗДА.

ЗУАДКомітет допомагає теж в переселенні на квотовий закон порадами, інтервенціями і іншими конечними послугами. Канцелярія ЗУАДКомітету висилає на бажання формулярі афідевітів, дає пояснення, як їх виставляти, як теж сама переводить виставлення афідавіту і проводить інтервенцію в консулярних урядах.

В цих справах звертатись на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee, Inc.
P. O. Box 1661,
Philadelphia 5, Pa., U.S.A.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

Успіх новоприбулого інженера

Т-во Українських Інженерів у Злучених Державах з повною сатисфакцією відмічає поважні успіхи деяких своїх членів у професійній ділянці. Вже самий факт, що на 300 членів Т-ва, 210 працюють по професії є проречистим доказом активности і підприємчивости нашої організації. Безумовно — велика заслуга в цьому був. голови нашого Т-ва, колеги Мирослава Лепкалюка, широко відомого українцям Метрополії також і з його активної участи в загально-громадському житті. Як відомо — інж М. Лепкалюк очолює тепер Діловий Комітет для придбання Народного Дому в Ню Йорку і від започаткування акції за Народній Дім був і є по сьогодні одним з рушійних мотивів тієї акції.

Багато невтомної праці та енергії присвятив інж. Лепкалюк також і нашому Т-ву, як його голова в роках 1948-51. Це ж, головно, з його ініціятиви та за його особистим поштовхом члени нашого Т-ва кинулись шукати роботи за фахом по американських фірмах і в короткому, відносно, часі здобули собі ім'я солідних і висококваліфікованих працівників на місцевому ринку праці.

Інж. М. Лепкалюк, молода віком людина, (ур. 1919 в Косові Старім, Зах. Україна) закінчив інженерські студії та отримав диплом інж. будівництва на політехніці в Штутгарті (Німеччина). В квітні 1947 р. прибуває до Злучених Держав і дякуючи своїм спеціяльним кваліфікаціям одержує зараз працю асистента (рісерч ассістент) при Інституті математики і механіки в Нюйорському Університеті. Це був один із рідких випадків в історії нашої нової іміграції, що новоприбулий з Европи український професіоналіст влаштувався на наукову роботу в високій американській школі.

Рівночасно інж. Лепкалюк студіює місцеву фахову термінологію та вивчає професійно-продукційні можливості. Рік пізніше, в 1948 р. він переходить на роботу до інженерсько-конструкційної фірми Аллід Проценс Інджінірс, де працює конструкційним інженером. Віддак працює ще в кількох фірмах, аж потім приймає становище керівника Інженерської Групи (Сквад Інджінер) в будівельній фірмі Секо Стіл Продукт, Корп., в Гілсайк, Н. Дж. Тут він завідує конструкційним бюром, керуючи групою з 12-ти інженерів.

Врешті цього року інж. Лепкалюк добився особливого успіху, бо заавансував на пост керівника Відділу (Чіф Сквад Інджінір), великої будівельної фірми Фредерік Р. Гарріс, Інк., в Ню Йорку. Відома в цілій Америці фірма Гарріс, якої основоположником був адмірал Гарріс, провадить переважно будови воєнних і торговельних портів, летунських майданів і далекобіжних шляхів. Саме тепер вона розпочала будову нової комунікаційної лінії (Супер Гайвей) між Ню Йорком і Канадою. Конструкційний відділ будови мостів на цій лінії провадить якраз інж. М. Лепкалюк, керуючи групою інженерів з 30 осіб.

Тво Українських Інженерів щиро вітає колеґу Лепкалюка на цьому новому щаблі в його життєвій карієрі та бажає йому дальших і кращих успіхів в майбутньому.

І. К.

• ПРАЦЯ •

ПОТРІНО зараз управительки взірцевого дитячого садку. Платня після умови. Просимо голоситись негайно до:

United Ukrainian American Relief Committee
101 S. 13th St., Phila 7, Pa.

• РОЗШУКИ •

Пошукую Івана Гусевчина, сина Марисі Гусевчин, з Ясениці Замкової, повіт Турка, який підчас еміґрації перебував в Німеччині в амер. зоні. Хто знає про нього, або він сам, прошу писати до: **Іван Гусевчин — Iwan Husewchyn, 24 Dayton St., Newark, N. J.**

Пошукую свою родину, а особливо **ЛУЦЯ ВІЗНЯК,** р. 1937 у с. Ветлина, пов. Ліско, Галичина. Відгукніться на адресу:
MICHAEL WIZNIAK
13064 Ewanston, Detroit 13, Mich.

Пошукую мого сина **Миколу Лимаря** й знайомих **Александра Чайку** з дружиною, **Клавдію та Радька Антоніна.** Всі часописи прошу передрукувати. Хто про цих людей знає, прошу сповістити на адресу: **LYMAR DANYLO, 416 S. 3rd Street, Yakima, Washington.**

• ВАКАЦІЇ •

МАЮ кімнати і 2 кухні до винаймлення з усіми вигодами на час вакацій. Гарна околиця. По інформації писати до: **JOSEPH LELO, Hillcrest Poulty Farm, Milford, N. J.** Tel. **Milford 4-4709**

ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ
ЗА 1952 РІК ВПЛАТИЛИ:

(Листа ч. 1 — від 15. березня до 8. травня 1952 р.)

КАЛІФОРНІЯ:

Ля Канада: Теодор Семаківський $10.

Лос Анджелес: Михайло Пайда $10.

Онтаріо: Тарас Лукач $10 (1951 р.)

КОННЕКТИКЕТ:

Бріджпорт: Старше Сестр. св. Покрови при Укр. Прав. Церкві $10.

Гартфорд: Олекса Зенчак $10.

Норвіч: о. В. Горохівський $10.

ФЛАРИДА:

Маямі: По $10: Петро Галушка, Катерина Івасько, Олекса Лисий, Микола Максимович, Теодор Мимрик, Стефан і Катерина Першин; по $5: Михайло Осадчук, Роман Винак, Андрій Ждан; Українсько - Американський Клюб $25.

ІЛЛИНОЙ:

Белвил: Микола Білий на писанку $5.

Шікаґо: Клюб Молоді при церкві св. Володимира з нагоди розв'язання та ліквідації майна $40; Василь Яремчук $25 (в тому по $10 за 1951 і 1952 р.р. і $5 на писанку); по $10: Іван Кузин, Володимир Левицький, Василь Мацелейко, Омелян Матла, Василь Ноґаш, Олекса Мороз, Марія Одарченко, Степан Одарченко, Юрій Ватаманюк, Петро Зелізко; В. Лешко $2.

Елмвуд Парк: Т-во „Українське Козацтво" $50.

Пеорія: М. К. $10; Михайло Шпак $5.

ІНДІЯНА:

Ґері: Теодор Кирпа $10.

МЕРИЛЕНД:

Балтимор: Відділ Українського Конґресового Комітету з маніфестації $50; по $10: Теодор Никула, Михайло Ремський (1951 р.), Григорій Лаба.

МАССАЧЮЗЕТС:

Бостон: Відділ УККомітету прибуток з віча $38.70. Решта з коляди: Громадський Допомоговий Комітет $2; по $1: Г. Чигрин, В. Федоренко, І. Каменецький, С. Петрів, К. Помилуйко, П. Слюсарчук, В. Ванс; дрібними $0.50.

Челсія: О. Мельниченко коляда $1.

Голйок: По $10: Дмитро Кузь, Захарій Лось; М. Лончина $1.

Лудлов: По $10: Анна і Степан Михалишин, Петро Павлів; по $5: Василь Восик, Дамян Харко, Павло Хомин, Ольга і Ірина Гаврищук, Іван Яворський, Михайло Кулаґа, Михайло Кульбанський, Микола Шикула; Т. Дейняк $3; К. Черняк $1.

Маттапан: Н. Давискиба на коляду $1.

Рослиндейл: П. Мороз на коляду $1.

Сейлем: По $5: Михайло Кобялка, М. Кобялка.

Вітман: З. Рак на коляду $1.

МІШІҐЕН:

Дітройт: По $10: Михайло Фербей, Юрій Кошельняк, Андрій Кисломед, Осип Куницький, пастор Д. Кузів (1951), Володимир Кукурба, Володимир Несторович, СУМА (осередок „Київ") чл. вкладка до УКК-ту, Микола Шустакевич; В. Сабатяк $5.

Гемтремк: Український Демократичний Клюб $300; Союз Українок Америки ч. 26 зі Щедрого Вечора $135; Н. Н. $34; по $10: Андрій Холевка, Іван Купер, Іван Чайківський, Ст. Г. Даніелзон, Петро Ярема, Іван Костюк, В. Олінік, Петро Сенко, В. Вороновський; Григ. Стельмах $11.

МІННЕСОТА:

Міннеаполіс: Петро Гайва $10

Сейнт Пол: М. Г. Гайдак $16.

МІЗУРІ:

Ст. Джозеф: Д-р Юрій Свищук $10.

НЮ ДЖЕРЗІ:

Байон: По $10: А. Букшований, Микола Лойко; Теодор Музичка $5.

Кемден: І. Бодревич писанка $2; І. Кріль писанка $1.

Картерет: Іван Ґлущик $20.

Кренбері: П. Гірняк $3.

Дороти: І. Зараз $20.

Іст Орендж: Йосиф Білоган $50.

Гілсайд: Марія і Василь Федчишин $10; Микола Шах $5.

Ірвінґтон: Константин Ліщинський $10; зі збірки у п. Тлумоцького: Т. Тлумоцький $5; Ю. Корнас $2.

Джерзі Ситі: Відділ УКК-ту з Шевч. концерту $75.

Магва: Анна Мрочковська $5.

Нюарк: По $10: Ярослав Чайківський, Іван Дідоха, Клим Яримович, Мирослав Сольчаник, Йосафат Станко; В. Роговський $3 (збірка у п. Тимоцького).

Пасейк: Осип Ховайло $10 (1951).

Перт Амбой: Іван Савчак $10 (1951).

Плейнфілд: Т-во ім. Франка (від. 372 УНСоюзу) $10.

Раріten: Михайло Сірман $10.

Сомервил: Стефан Крутий $25.

Соміт: Катерина Моравська замість квітів на могилу пок. Андрія Літинського $10.

Трентон: По $10: Юрко і Стефанія Криса, Михайло Васильків.

Юніон Каунті: Д-р І. В. Бемко $25.

Вортон: Никифор Колодяжний $10.

НЮ МЕКСИКО:

Аламоґордо: Д-р інж. Орест Макар $10.

НЮ ЙОРК:

Олбані: По $10: Антін і Параска Дзямба, Осип Копач; Д. Будаковський на писанку $2.

Амстердам: По $10: Борис Губка, Дмитро Олійник.

Бронкс: Павло і Катерина Моторний $50.

Бруклин: По $10: Стефан Цимбала, Петро Василенко.

Коґус: Михайло Кухар $10 (1951 р.)

Гейстинґс он Гудсон: Дмитро Хавтур $20 (1951 і 1952 р.р.).

Лакавана: Пилип Ромоцький $10.

Лонґ Айленд Ситі: С. Дайнак $1.

Ню Йорк Ситі: По $10: Д-р Роман Авдиковський, Михайло Була, Ст. Цебрівський, Осип Дереш, Євген Ґонта, Филимон Ганута, Йосиф Ярема, Филип Кащій, Семен Костів, Володимир Кулик, Корнило Лучка, Марія Матусів, Андрій Наливайко, Степан Щур, Роман Томків, Григорій Український, Іван Василишин, Мирон Возняк; Василь Поливка $6; по $5: К. Чупірчук, Василь Камінський, Теодор Шмотолоха, Микола Землян; М. Петрига $3; по $2: О. Бучик, М. Стусик; І. Вишиваний $1.

Рачестер: По $10: Микола Бабюк, Микола Боднарчук, Александер Бойко, Марія Холєвчук, Богдан Хомяк, Анна Чорнобіль, Микола Дутка, Михайло Дворський (за 1951 р.), Ірина Гловацька (за 1951), Марія Ківацька, Григорій Кузів (за 1951), Данило Квасниця, Дмитро Максимів, д-р Ярослав Микулович (за 1951), Іван Павлічко (за 1951, Д. Пристай (за 1951), Союз Українок Америки (від. 47), д-р Іван Жовнірович; Р. і Л. Домбчевські $3 на писанку; Т. Павлічко на коляду $2.

Ром: Укр. Правосл. Церква св. Николая з Шевч. Свята $27.

Трой: Семен Ференс $10.

Ютика: По $10: Ярослав Яцківський (за 1951), Український Драмат. Кружок при Відділі УКК-ту — Михайло Войтович.

Гвайт Плейнс: По $2 на коляду: М. Бончук, М. Орловський.

Йонкерс: Федір Журахівський $5.

(Закінчення буде).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Від 64 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 19. липня. Проситься членів прийти та забрати дивиденди. Також буде звіт з пікніку і звіт делеґата з Конвенції У.К.К. — І. Бурний, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ, від. 8 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. липня, о год. 2-ій попол., в домі Клюбу 13 Washington St. Просимо явитись і вирівнати свої належитості. — Н. Мазур, предс.; В. Мандзій, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Від. 397 повідомляє, що збори і побір кладок буде в неділю, 20. липня від год. 12—2. Також в суботу 19. від 7:30—8:00 ввечорі. Просимо довгуючих членів вирівнати свої вкладки. — О. Штогрин, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Від. 123 повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 20. липня в церковній галі зараз по Службі Божій. Також повідомляється, що кожний член повинен принести бодай одного доляра, бо треба заплатити цей розмет, що Конвенція ухвалила на дім старців. — Уряд.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 342 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. липня, в год. 2-ій пополудні, в галі церковній на Roosevelt Ave. Проситься всіх членів зійтися на час і сповнити свою належитість. Члени що довгують 3 місяці будуть суспендовані. — Гр. Волянський, предс.; Н. Кіра, кас.; І. Маркович, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239 відбудуться в суботу, 19. липня точно о год 7:30 ввечорі. Біжучі справи буде полагоджувати секретар вже від год. 6. Хто ще не відобрав свого чека на дивиденду — просимо це зробити на цих зборах. — Уряд.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42 повідомляє, що піврічні збори відбудуться в неділю, 20. липня, о год. 2-ій пополудні в домівці У. Н. Дому, 237 Hope Ave. Просимо всіх членів прийти вчасно щоби можна було вчас почати збори. Буде докладний звіт з пікніку і звіт делеґата з Конґресу УКК. Приведіть зі собою нових членів, щоби їх вписати до УНСоюзу. — М. Лелет, голова, П. Головачук, фін. секр.; Ф. Ґулька, кас.; В. Марущак, рек секр.

ОЛИФАНТ, ПА. — Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в неділю, 20. липня, зараз по Службі Божій в парохіяльній школі кімната ч. 3. Проситься всіх членів конечно прийти на зі збори, бо маємо важні справи до вирішення. Буде також піврічний звіт уряду. — Секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Бр. св. Димитрія, від. 288 повідомляє, що піврічні збори відбудуться 20. липня, о год. 2:00. Проситься всіх членів прибути на час бо маємо важні справи до полагодження. — М. Брус, предс.; Д. Мушастий, секр.; В. Гойзан, кас.

ЛУДЛОВ, МАСС. — Місячні збори Тов. ім. І. Франка, від. 253 відбудуться виімково з огляду на парохіяльні пікніки в неділю дня 20. липня о 2 год. попол., в церковній салі. Просимо всіх членів точно прийти. — П. Хомин.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 99 відбудуться в неділю, 20. липня, зараз по Службі Божій, в парафіяльній галі. Проситься всіх членів прийти та вирівнати свої залеглости. — Уряд.

ЕМБРИДЖ, ПА. — Подаємо до відома членам і членкиням Бр. св. Василія Великого, від. 161, що піврічні збори відбудуться в суботу, 19. липня, в год. 7. ввечорі у власній салі. Присутність всіх членів є конечна, бо крім піврічних звітів, є такі справи, що їх без більшого числа членів не можна рішати. Пригадуємо, що члени повинні прибути на збори і забрати дивиденди. Напоминаємо довгуючих членів вирівнювати свої залеглости. — П. Вороновський, предс.; А. Дзюла, фін. секр.; С. Прокопович, кас.; И. Литвин, рек. секр.

Часопис „Свобода" повинен знаходитися в кожній українській хаті!

Посмертна Згадка

ЙОСИФ КОВАЛИК, член від. 352 УНСоюзу, в Честер, Па., помер 11. липня по короткій недузі, проживши 65 років. Полишив в смутку дві дочки і три сини. Покійний прибув до Америки сорок років тому зі села Білинка Мала, повіт Самбір, Україна. Хай американська земля буде Йому пером.

Д. Яворський, секр.

ВІРА ІВАНКО, членкиця від. 304 У. Н. Союзу в Бофало Блек Рак, Н. Й., упокоїлась 10. липня 1952 р. Покійна походила з міста Кронштат Петерзбурґ. Уродилася 1893 р. а до ЗДА прибула з чоловіком в 1951 р. До Союзу вступила 26 квітня 1952 р. Полишила в смутку мужа Дмитра. Похорон відбувся 12. липня з похоронного заведення до Укр. Прав. церкви св. Тройці, а відтак на цвинтар. — В. Їй П.

М. Гнатик, секр.

Проф. **ВОЛОДИМИР СЕМЧИШИН,** предсідник Бр. Пр. Діви Марії, від. 178 УНСоюзу, в Манчестер, Н. Г., помер 7. липня 1952 р., в 47. році життя. Покійний походив зі Станиславова, Галичина, Україна. Полишив в смутку жену Марію, дочки Любомиру і Лідію. Похорон відбувся 10. липня до гр.-кат. церкви Пр. Діви Марії, а відтак на цвинтар св. Ядвіґи. — В. Н. П.

Н. Беднарчик, секр.

• ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ •

В неділю, 20. липня 1952 в год. 12:45 в полудні в Церкві св. Юрія (на горі) при вул. 7-ій в Ню Йорку відслужиться

ЗАУПОКІЙНА ПАНАХИДА

за душу бл. пам. четаря УСС Ілярія БАБУНЯКА, що помер в квітні ц.р. в Лондоні та ст. стр. Івана РУБЧАКА, що помер в травні у Львові, на яку членів Братства УСС та колишнє вояцтво запрошує:

Головна Рада Братства УСС
Управа Краєвого Коша УСС в ЗДА
Станиця Братства УСС — Ню Йорк.

ТАРЗАН, ч. 2873. — Очікування слушного часу.

„Веди назад неофітку до жрекині Пагнаглюка, богині Стовпа Життя", владно наказала Мераля.

— Коли Беті вели геть, Вест і О'Рорке скочили наперед. „Чекай!", застерігав Тарзан. „Ви тільки дасьте себе вбити, а мертві люди не можуть їй допомогти".

„Невільник запровадить вас до вашої квартири", сказала Мераля. „Коли ви відпочинете, М'Люнґа приведе вас до мене".